

B.A. Part-II (Semester-III) Examination

(Literature of Classical Language)

SANSKRIT LITERATURE

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Write answers in medium offered.

सूचना :— उत्तरे स्वीकृत माध्यमातून लिहा.

सूचना :— उत्तर स्वीकृत माध्यम में लिखिये।

1. Translate (any FIVE) :

20

अनुवाद करा (कोणतेही पांच) :

अनुवाद कीजिये (कोई भी पांच) :

- (1) अचिराधिष्ठितराज्यः शत्रुः प्रकृतिष्वरूढमूलत्वात् ।
नवसंरोहणशिथिलस्तरुखि सुकरः समुद्धर्तुम् ।।
- (2) न च न परिचितो न चाप्यगम्य-
श्चकितमुपैमि तथापि पार्श्वमस्य ।
सलिलनिधिरिव प्रतिक्षणं मे
भवति स एव नवो नवोऽयमक्षोः ।।
- (3) लब्धास्पदोऽस्मीति विवादभीरो-
स्तितिक्षमाणस्य परेण निन्दाम् ।
यस्यागमः केवलजीविकैव
तं ज्ञानपण्यं वणिजं वदन्ति ।।
- (4) चित्रगतायामस्यां कान्तिसंवादशङ्कि मे हृदयम् ।
सम्प्रति शिथिलसमाधिं मन्ये येनेयमालिखिता ।।
- (5) अव्याजसुन्दरीं तां विज्ञानेन ललितेन योजयत ।
परिकल्पितो विधात्रा बाणः कामस्य विषदिग्धः ।।
- (6) रक्ताशोकरुचा विशेषितगुणो बिम्बाधरालक्तकः
प्रत्याख्यातविशेषकं कुरबकं श्यामावदारुणम् ।
आक्रान्ता तिलकक्रियापि तिलकैर्लग्नद्विरेफाञ्जनैः
सावज्ञेव मुखप्रसाधनविधौ श्रीमाधवी योषिताम् ।।
- (7) मधुरखा परभृतिका भ्रमरी च विबुद्धचूतसङ्गिन्यौ ।
कोटरमकालवृष्ट्या प्रबलपुरोवातया गमिते ।।
- (8) नार्हति कृतापराधोऽप्युत्सवदिवसेषु परिजनो दण्डम् ।
इति मोचिते मयैते प्रणिपतितुं मामुपगते च ।।

2. Sketch the character of मालविका OR अग्निमित्र.

12

मालविकेचे किंवा अग्निमित्र यांचे स्वभावचित्रण लिहा.

मालविका का अथवा अग्निमित्र का स्वभावचित्रण कीजिये।

OR/किंवा/अथवा

Write the summary of fifth part of 'मालविकाग्निमित्रम्'.

'मालविकाग्निमित्रम्' नाटकाच्या पाचव्या अंकाचा सारांश लिहा.

'मालविकाग्निमित्रम्' नाटक के पांचवें अंक का सारांश लिखें।

3. Reference to context (any **FOUR**) :

20

कोणत्याही चार वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा :

ससंदर्भ स्पष्टीकरण कीजिये (कोई भी चार) :

(1) सन्तः परीक्ष्यान्यतरद्भजन्ते मूढः परप्रत्ययनेयबुद्धिः।

(2) नवसंरोहणशियिलस्तारिव सुकरः समुद्धर्तुम्।

(3) पङ्कच्छिदः फलस्येव निकषेणावितं पयः।

(4) न हि कमलिनीं दृष्ट्वा ग्राहमवेक्षते मतङ्गजः।

(5) कार्यसिद्धिपथः सूक्ष्मः स्नेहेनाप्युत्तम्यते।

(6) नक्तं-दिवं विभज्योभौ शीतोष्णकिरणाविव।

4. Explain with example (any **THREE**) :

12

सोदाहरण स्पष्टीकरण करा (कोणतेही तीन) :

निम्नलिखित में से किन्हीं तीन का सोदाहरण स्पष्टीकरण कीजिये :

(1) एचोऽयवायावः

(2) अकः सवर्णे दीर्घः

(3) एङी पररूपम्

(4) आद्गुणः

(5) उरण् रपरः।

5. Fill in the blanks (any **16**) :

16

खालीलपैकी कोणत्याही सोळा रिक्तस्थानां जागी योग्य पर्याय लिहा :

निम्नलिखित में से योग्य पर्याय रिक्तस्थान पर लिखें (कोई भी सोलह (16)) :

(1) भारविः _____ राजसभायां सभाकविः आसीत्।

(1) भोजराजस्य

(2) विक्रमादित्यस्य

(3) पल्लवनरेशस्य

(4) लक्ष्मणसेनस्य

(2) भारविः _____ उपासकः आसीत्।

(1) शिवस्य

(2) विष्णोः

(3) ब्रह्मादेवस्य

(4) इन्द्रस्य

- (3) भारविः _____ महाकाव्यस्य कर्ता अस्ति ।
- (1) रघुवंशम् (2) शिशुपालवधम्
(3) नैषधीयचरितम् (4) किरातार्जुनीयम्
- (4) किरातार्जुनीयम् इति महाकाव्यस्य नायकः _____ अस्ति ।
- (1) युधिष्ठिरः (2) कर्णः
(3) भीमः (4) अर्जुनः
- (5) अर्जुनः _____ पर्वते तपः तपति स्म ।
- (1) हिमालय (2) सह्य
(3) अरवली (4) इन्द्रकील
- (6) अर्जुनः पाशुपतास्त्राय _____ आराधनाम् अकरोत् ।
- (1) शिवस्य (2) विष्णोः
(3) वरुणस्य (4) देवेन्द्रस्य
- (7) माघेन _____ महाकाव्यं रचितम् ।
- (1) कुमारसम्भवम् (2) किरातार्जुनीयम्
(3) महाभारतम् (4) शिशुपालवधम्
- (8) शिशुपालवधम् इति महाकाव्ये _____ सर्गाः सन्ति ।
- (1) 10 (2) 15
(3) 20 (4) 22
- (9) माघेन _____ पर्वतस्य वर्णनं कृतम् ।
- (1) कैलास (2) इन्द्रनील
(3) रैवतक (4) सह्य
- (10) शृंगारशतकस्य कर्ता _____ अस्ति ।
- (1) भवभूतिः (2) भारविः
(3) जयदेवः (4) भर्तृहरिः
- (11) भर्तृहरेः काव्यानि _____ नाम्ना प्रसिद्धानि सन्ति ।
- (1) शतकत्रयम् (2) शतकद्वयम्
(3) भक्तिकाव्यं (4) लघुकाव्यम्
- (12) भवभूतेः पितुः नाम _____ आसीत् ।
- (1) नारायणस्वामी (2) मयूरभट्टः
(3) नीलकण्ठः (4) गणपती

